

gesimo, quo die celebrantur Divi Philippi Benitii solemnia, cujus religio singulariter ipsum movebat, in Sociorum moerore fatalem horam nactus est, elatusque in templo urbis paroeciali. Post annum tertium, et vicesimum grati laudant, et mirantur Petrum Realem Mexicani; nec, dum unus aliquis eorum supererit, virtutes ejus, et singularia merita silebuntur.

[Faint bleed-through text from the reverse side of the page, including the name JOSEPHUS.]

JOSEPHUS ZEPEDA.

Virum a puero maturimi judicii, nobilis dignitatis, et nativae prudentiae; quas postea dotes eximia doctrina, religiosa probitas, et oppido affabilis consuetudo cumularunt: hunc, inquam, virum praeterire non licet in claris Mexicanis; quanquam toto ejus vitae cursu, si mores externos consideres, unus ex multis esse videretur. Talem fuisse, raptim demonstrabimus, Josephum Zepedam, septimo Kalendas Novembres, anno 1720. Guatimalae natum; quae fuit urbs amoenissima, virorum omni laude perillustrium patria, in vallis planitie posita, quam vallem miro naturae artificio montes fere undique circumsepiunt. Illa quidem a perpetuo vere, saluberrimo coelo, ingenti soli ubertate, suavissimis, ac diversissimis pomis, aquarum ex montibus derivatarum multitudine, rerum denique omnium, et nullius non generis deliciarum copia, fuerat in Americae Mexicanae jucundissimis oppidis existimata. Sed fuisse diximus urbem; non esse; quoniam ea Guatimala, quam habuit Zepeda patriam, ab ignivomo in vicinia monte, ut ab *Aethna* suo *Catana*, et ab suo *Vesuvio* *Neapolis*, cum crebris affligeretur terrae succussibus; atque annis hujus saeculi 17., et 51. calamitatem ultimam pertinuisset; septua-

gesimo tandem tertio, mense Quintili, terra movit tam insigni aedificiorum fluctuatione, ut civitas illa fere tota fuerit excisa, plane deleta, et suismet ruinis miserabiliter consepulta. Zepedarum familia fortunae bonis mediocriter abundavit, genere autem fuit in patriae clarissimis; et religiose custodiebat epistolam, quam Diva Theresia, nobilis Virgo Abulensis, propria manu Guatimalam dederat ad suae cognationis quemdam, qui cum ad eas gentes immigrasset, in Zepedarum proavis numerabatur.

Puer adhuc Josephus Zepeda spectabili fuit morum gravitate; quam adolescens, et vir non solum non deposuit, sed etiam aliis naturae dotibus, earumque virtutum universitate, quae religiosum hominem, atque in mortalium societate undequaque perfectum, et laudabilem constituunt, mirabiliter exornavit. Vel puerum, vel adolescentem, vel virum Zepedam consideres, excellentia meriti maturavit, omninoque antevertit aetatem ejusdem meriti propriam. Ab litteris elementariis ad grammaticae gymnasia translatus, exeruit illico ingenium eminens; quod indefessis excultum in studio conatibus, quoties de palma certaretur inter suppres, facile praemio donabatur. Excelluit etiam in philosophicis, in quibus Magistrum audivit Michaellem Cartagenam, virum in Sociis Mexicanis notissimum tum ab honestis moribus, tum a natura incredibiliter actiosa, et efficaci. Ad Socios Tepotzotlani aggregatus XIII. Kalendas sextiles, anno 1737, e vestigio dedit signific-

ficationes eximiae modestiae, singularis temperantiae, prudentissimique judicii: quare brevi tempore summe probatus Mathaeo Ansaldo, tunc novitiorum Moderatori, Praefectus tironum renuntiatus est: quo quidem in officio qualem se gesserit, luculento testimonio intelleximus ante plures annos ab Socio quodam, qui cum Societatem iniisset aetate maturior, et Sacris jam ordinibus initiatus, atque adeo majori lumine instructus, ut genuinae virtutis formam a falsa ejusdem imagine discerneret; Zepedae novitii tempore totum fere posuit tirocinium. Hic igitur, unum ex primis Provinciae Collegiis cum postea Zepeda regeret, aperte ad nos inquebat: *Sane sibi constat vir iste mirabilis; et quam simillimus est Zepeda in hoc amplissimo Magistratu, Zepedae tironum Praefecto; nec aut elegantior moribus, aut majori prudentia, dignitateve suos nunc subditos gubernat, quam novitius duodevicesimo aetatis anno Praefecti munus administravit.*

A tirocinio statim ad politiores litteras ex more appellatus, fuit Musis inter chariores, et fortasse quo nemo inter aequales charior. Et peritiam hanc, facilitatemque in humanioribus elegantibus, et latinis veneribus palam postea jam Theologus demonstravit; cum ad theses propugnandas designatus est, quae vocabulo in Sociis Mexicanis domestico *Majores Divinae Scripturae Theses* nuncupabantur. Eas qui defenderet, electum ab semet ex Sacris Codicibus propositum ad horae dimidium expendere, inter.

interpretari, amplificare debebat, latina quidem oratione, atque ea venustissima, et eleganter concinnata: deinde vero, praeter insignem aliquem Academiae Mexicanae Doctorem, et Socium alterum, quatuor etiam e Coenobitarum numero disputantibus oratorio more, propositamque interpretationem refellentibus (qui plerumque erant ex optimi nominis in Sacra quavis familia Magistris) aequae ad singulos horae dimidio latine ex tempore dicens respondere. Hujusmodi theses non agitabantur, nisi revertente triennii periodo; et praeterea propugnator annum Theologiae tertium agere debebat. Quae cum Zepedae contingere non possent, si ante annum tertium, pro grammaticae Magisterio, ut fere fieri solebat, curriculum abruptisset; ob ipsius excellentiam in latinis litteris, tres continenter annos Theologiae dedit operam, ut ad Scripturae propugnandas theses idoneus haberetur. Et certe, constituta pro thesibus die, magnam habuit a frequentissimo consessu laudem; atque oneri tam arduo, tantique momenti pro Sociorum gloria, Zepedam satisfecisse in paucis, ad nostram aetatem inaudiebat. Missus postea Vallisoletum in Michoacanensibus, grammaticam tradidit; unde post annum revocato Mexicum, et ad Sacros Ordines evecto, rhetoricae Magisterium in Angelopolitanis committitur. Utrobique sane, quemadmodum in tirocinio, et in hactenus emenso studiorum cursu, meruit sibi laudem religiosissimi adolescentis; quem et modesta in omnibus temperantia, et

affa-

affabilis dignitas, et incredibilis cupido solitudinis, et domesticae disciplinae fidelis admodum observantia, et strenui conatus in se se litteris erudiendo, et summa in rebus gerendis accuratio, et navitas exornabant. Annum etiam egerat in hoc Magisterio, cum, Theologiae cursum absoluturus, Mexicum remigrat: et cum Zepeda, et Socius alter in anteactis periculis pari eminere merito iudicati fuissent; sorti commissum est, uter primariis thesibus donaretur. Ab ea secundum obtigit Zepedae praemium; cui non levis honos accessit, quo die, mane Theologiae, post meridiem Juris Canonici disciplinas, instar Magistri doctrina praestantissimi defendit.

Ad instituendos arte rhetorica pueros iterum designatus, hanc in Mexicanis annum tradidit eo majori cum laude, quo frequentius habere debebat cum Musis commercium, et publicas ejusdem commercii dare significationes, quisquis in eo Sociorum Collegio Magisterium illud profitebatur. Postquam tertio in re pietatis ad annum alterum de more probatus est, Zelajam immittitur Operarius, urbem quidem non primariam, sed coeli saluberrimi, et Sociorum studiosissimam. Ab hac autem opera post annum, et paucos menses, Guadalaxarae in Nova Gallecia Magister Philosophiae dicitur. Non erat annus ille, cum inchoari Guadalaxarae debuisset novum philosophiae curriculum; quod ex ejus Collegii moribus, nisi confecto alterius triennio, nunquam instaurabatur.

P 3

tur. Praefectus vero Regius in publicum numerosae urbis emolumentum a Provinciae Praeside postulavit, ut alter duntaxat annus novo Magisterio vacaret. Unus autem ex Regiis Senatoribus, cujus erant liberi aetate ad inchoandas artes idonea, Magistrum nomine petiit, atque obtinuit Zepedam, quicum Guatimalae familiariter usus fuerat, alumnus alumno in Divi Borgiae Seminario. Erat hic Senator Franciscus Lopezius Portillus, vir omnino probus, et honestus, quem alicubi ab omnigenae virtutis, et litterarum excellentia laudavimus. Attulit ad Magisterium Zepeda, praeter excellentiam doctrinae, plures animi virtutes, quibus Guadalaxarensium celebritatem, benevolentiam, et venerationem sibi demeruit. Intentissimus labori, nullo unquam die, si praescriptas ferias exceperis, gymnasio non interfuit; tametsi interdum, ut mortalium est conditio, valetudine tentaretur. Affabilem urbanitatem sanctissime colebat; et nemo erat ullus, qui posset conquiri, se ab eo neglectum in iis officiis, quae sunt ex patria consuetudine. Caetera vero, solitudine, atque erudito cubiculi silentio tantopere delectabatur; ut, nisi quodvis id generis officium, aut Societatis munia postularent, nunquam ille domo pedem efferret, etiam in feriatis diebus, cum ab schola vacuis Magistris pomeridiana extra domum deambulatio permittebatur. Per vias urbis incedebat Zepeda vultu semper gravis, oculis fere in solum demissis, et toto corpore ad modestiam, non illam qui-

dem

dem fucata, et horridam, sed facilem, amabilem, et quasi nativam compositus. Atque iisdem instructus virtutibus, et naturae dotibus, cum sui desiderium Guadalaxarensibus reliquisset, secundo tradidit philosophiam in Mexicanis: apud quos quidem, ut illustrius erat theatrum, copiosiores dedit doctrinae significationes; et in urbe amplissima, sapientibusque frequentissima, Zepedae nomen clarius insonuit, et summis hoc in genere laudibus praedicatum est. Primarius erat tum temporis Theologiae Professor in Divorum Petri, et Pauli Collegio Franciscus Zevallius, qui tum a doctrinarum omnium excellentia, tum ab eximia sanctitatis opinione, cum celebritate audiebatur in sapientibus Mexicanis: et hic Zevallius, tanto vir nomine, Zepedam philosophiae Magistrum, aevi nostri Aristotelem appellare consuevit. Summus etiam Provinciae Magistratus ita magnificavit Zepedam, ut adhuc philosophiae Magisterio impeditum, existimaverit idoneum, quem in Divi Ildephonsi Seminario Theologis, et Jure consultis praeficeret. Magni certe oneris, et momenti munus! in quo tamen Zepeda, quantus esset, affatim explicuit; et ingentem sibi laudem ab earum disciplinarum eruditione comparavit in magno alumnorum numero, quos inter complures erant, qui summis ingenii, et maturae jam aetati summos etiam conatus cum conjungerent, abunde dijudicare poterant de Praefecti merito in domesticis concertationibus, quas bis in hebdomada Theologi, bis etiam Ju-

P 4 recon-

reconsulti celebrabant; et in quibus ille doctrinam suam in utraque scientia profunde-
 bat. Ab iis, qui Mexici philosophiae Magistrum audie-
 runt Zepedam, incredibile quidem est, quan-
 tam et benevolentiam, et venerationem habue-
 rit; atque inter alios nihil vulgaribus dotibus
 laudabiles, tres illi fuerunt auditores fere prae-
 ter naturae ordinem eminentibus, et merito ce-
 lebratissimis ingeniis, quorum alter, Anicetus
 Recius, Carmelitanorum familiae; duo reliqui,
 Narcissus Gonzalvius, ex foecunda illustrium
 ingeniorum familia, et Ignatius Zamoranus, sep-
 temque alii condiscipuli Societati nomen dede-
 runt: ut omnino videretur, suavissimis Magistri
 virtutibus delectatos, excitatos, allectos, ad ea-
 dem, in quibus ille militabat, castra confu-
 gisse.

Trigesimum sextum agebat aetatis annum,
 cum Rector dicitur ejusdem Divi Ildephonsi Se-
 minarii, quod alumnos tercentos circiter nume-
 rabat. In hoc adolescentium numero cum et
 nos, qui haec scribimus, essemus; profecto ne-
 minem audivimus, a quo laudes, et benevolen-
 tia Zepedae Rectoti non tribuerentur. Illam
 oris dignitatem, quam ei perpetuam a puero co-
 mitem fuisse demonstravimus, in hoc maxime
 munere servavit; ea tamen erat dignitas, quae
 pro munere necessariam auctoritatem concilia-
 ret, minime vero, quae terrorem incuteret,
 aut quae supercilio niteretur. Accedentibus,
 etiam importune, quae solet esse pubis incogi-
 tantia, comem, et affabilem se praestabat.

Sedu-

Sedulus erat in promovendo litterarum bono,
 et in cohortandis omnibus, ut suam unusquis-
 que disciplinam ad ingenii mensuram arripere
 conaretur; id autem verbis, et suasionibus ad
 singulorum indolem, et conditionem semper ap-
 tatis. Laudabat opportune, blandissime corri-
 gebat, alumnorum mores ad christianam, et ci-
 vilem vitam instituebat, raro ad plagas venie-
 bat, in omnibus exemplo praeibat. Hoc in mu-
 nere constitutus, tametsi quoad licebat, in si-
 lentio latebat, consuetudinem tamen cum ex-
 ternis effugere omnino non poterat: cum iis
 autem urbanus erat inprimis, et sive ad se ve-
 nirent, sive ille ad ipsos; talem se gerebat in
 officiis praestandis, ut nullam elegantiam desi-
 derares.

A confecto ibi triennio tum summa sua na-
 vitate, tum universorum acclamatione, ad Di-
 vi Ildephonsi Collegium in Angelopolitanis gu-
 bernandum, nemine quidem expectante, sed
 omnibus gratulantibus, appellatur. Magistratus
 hic erat in Sociis Novohispanis inter primos;
 ad quem, nisi in postremis canis, et post alia
 Collegia longis annis administrata, nemo fere
 veniebat; et a quo plures exierant ad summam
 Provinciae Praefecturam. Sed omnia videban-
 tur, huic viro spectabili, quod supra demon-
 stravimus, praeter ordinem accidisse. Ut illi
 natura praecocem prudentiam, et judicium, et
 gravitatem, et ingenium, et aliorum merito-
 rum excellentiam attulit; ita et honores, et
 praemia, quae meritum consequuntur, ipsi ma-

tura-

turata sunt. Undequadragesimo aetatis anno Zepeda in hoc amplissimum fastigium evecus, plane commonstravit, non canis opus esse ad optimam gubernationem, ut illa sit ardua; cum inest animo, quae suppleat aetatem, consummata prudentia. Ratio quidem ejus gubernationis prorsus consona fuit ingenuis aequitatis, et charitatis legibus; nec tamen ideo non admodum recta, salutaris, et inculcata. Disciplinam domesticam totis conatibus promovit; fuit autem in eo plurimus, ut illos, qui suae potestati subjecti erant, quam posset fieri minime, contristaret. Totum duravit sexennium in ejus Collegii administratione, quin publica errati correctio, nisi semel, aut iterum, audiretur. Quod narrare fortasse non auderemus, nisi et nos oculati testes fuisset: nam in Collegio philosophiae studiis destinato, quali Zepeda praeerat, plures congregabantur juvenes; qui, tametsi religiosis legibus tenerentur, homines tamen erant, et praeter infirmam mortalium conditionem, aetatis fervorem afferebant; nec omnino dari poterat, ut ad ipsum sexennium in tanta multitudine vix unus, aut alter inventus fuisset, quin domitis, ac penitus fractis cupiditatibus viveret. Zepeda quidem erratis non parcebat; sed semel, iterum, tertio, saepiusque blandissimis verbis in secreto conclavi cum errantibus utebatur; nec nisi coactus, et postquam omnia incassum remedia tentaverat, ad publicam correctionem deveniebat. Quae si quis lentitudini potius, et inertiae, quam

pater-

paternae mansuetudini, et Christianae lenitati, tribuenda crediderit; hunc enixe deprecabimur, ut se se prius interroget, num ipse sui similes vera, et genuina charitate, quae a Christo est, diligit? num omnino velit sibi, quae desiderat aliis? Quod animo sincero cum affirmaverit; tunc, per nos liceat, Zepedae gubernationem accuset. Id nos asseverare sane possumus, qui, tanti viri potestati subditos fuisse, nobis gratulamur: Omnes ibi Socios Zepedam Magistratum observasse, coluisse, dilexisse, veneratione maxima prosecutos fuisse; nunquam non promptum obsequium nutibus ejus praestitisse; suo quemlibet officio totis viribus intendisse; munia Societatis ibidem, haud secus ac sub alio quovis Magistratu, viguisse; et quantum humanae conditionis est, sartam tectam sub imperio mitissimo disciplinam domesticam duravisse.

Quo tempore secundum gubernationis iniit triennium, cum Provincialis Conventus Mexici de more cogeretur, ad Acta perscribenda Zepeda optatus est: posteaque praeunte Comitibus Francisco Zevallio, summo Provinciae Antistite, negotiorum Procuratores ad urbes Romam, et Matritum dicti sunt Villavicencius, et Insaustus; et tertius appellatus est idem Zepeda, qui, si casu aliquo impedirentur, illis in officio succederet. Quare nihil fere dubitabatur, hoc Procuratoris munere decoratum iri Zepedam, cum prima comitia celebrarentur. Ab sexennio gubernationis in Angelopolitanis, nolens, et totis viribus recusans, in patriam cum

pote-

potestate remittitur; ubi summa cum celebritate ab universis civibus exceptus, Collegium illud vix annum administravit: nam Sociis omnibus depulsis, Havanam adnavigare jussus est. Qui Zepedae naturam novimus, cujus erat una delectatio, voluptasque in solitudine, ac rerum ordine; satis argumentamur, nihil asperius huic viro gravissimo contingere potuisse, quam fuit inopinatus ille strepitus, et rerum omnium perturbatio. Nihilo tamen secius, Deo confisus, nulla mora obtemperavit; terrestrem viam adnavit, qua nullam excogites pejorem, aut a periculis, aut ab anfractibus, aut a montium praeruptis, aut ab locis insalubribus; Omoam pervenit; se se fluctibus, quibus nunquam assueverat, alacer commisit; maximis incommodis navigavit; Havanam tandem attigit, quae fuit illi portus et navigationis, et mortalis peregrinationis. E navi descendere, atque in suburbano, cui nomen *Okendus*, ad littus posito, paululum requiescere Sociis datum est: ubi Zepeda diversis eventibus incredibiliter fuit afflictus, et luctu cumulatus; quanquam si vultus ejus imperturbatam dignitatem intuereris, animo tranquillissimum sane crederes. Post dierum modicum navim denuo conscendunt ex Praefecti urbis imperio; sed non diu fuit, cum Zepeda graviter decubuit, atque in Bethleemitarum nosocomium delatus, e vestigioque sacris omnibus expiatus, post brevissimam valetudinem, immaturo plane fato, septem et quadraginta natus annos, mensem unum, et dies septem,

MOR-

mortalitate exutus est V. Kalendas Decembres, anno 1767. In eorumdem Coenobitarum aedibus nulla solempni caerimonia (ut pro tempore) Cadaver tanti viri terrae mandatam est.

Sortitus est animam Zepeda temperantem, modestam, et mirifice verecundam; ac tinctus flavo colore vultus ejus apparebat, quoties vel pro munere deberet primum publice locum accipere; vel in rem quamvis, quae ipsi laudis esset, imprudens offenderes. Omnino nullum ab eo sermonem audires, nisi qui castissimis auribus consonaret. Munditiam oppido colebat, in victu, in propriis indumentis, in tota suppellectili; sed ea, quibus utebatur, digna prorsus erant viro, qui et tenuitatem amat, et sacramento religioso est obnoxius. Philosophiae Magister in Guadalaxarensibus, toto triennio cubiculum habuit fere nudum rebus omnibus; in quo sane praeter ea, quae plane sunt litterato viro necessaria, nihil prorsus invenires, nisi Christi simulacrum, et amabilissima forma Marianam Imaginem. Misereri dolentium, consolari afflictos, atque omnes homines, quoad poterat, juvare, solempne semper illi fuit: quare constanti fuit solertia, cum a disciplinae obsessionibus excipiendis. Et ob ejus in hoc munere suavem mansuetudinem, et rectissimam prudentiam, quaerebatur a pluribus, expiandorum animorum gratia; praesertim vero ab Sanctimonialibus, quae mirum in modum gaudebant, in conscientiae rebus ab hoc Duce, tantis or-

nato

nato virtutibus, gubernari. Non parum etiam adjuvit homines assiduitate in sacris orationibus e suggestu: non habuit quidem a natura vocis elegantiam, non firma latera, non oratorium ardorem; sed copiosam, dilucidam, sententiarum luminibus perspersam, ad persuadendum aptissimam, omnique numero perfectam orationem ad eloquentiae leges elaborabat. Quare vocis, et laterum vitium nihil obfuit, quominus ad dicendum in solemnibus primi nominis persaepe invitaretur. Quod si natura liberalior ei fuisset in externis illis dotibus, nomen Zepedae sine dubio numeraretur in primis ejus aevi Oratoribus. Ingenium, quo functus est clarissimo, et mirum in modum excellenti, coluit etiam ingenti, nec interrupta contentione: locum otio non dabat nec ad minimam temporis particulam; et superest quidam, quicum ille familiariter colloquens aiebat: *Incredibili voluptate afficior, quoties mihi contingit, solutum esse ab omni cura, et libros arbitrio meo volvere, ac devorare.* Quapropter quemadmodum solum fertile, ac foecundum, si diligentis agricolae sudoribus excolatur, uberrimos edit fructus; ita Zepedae ingenium natura ferax, et ad scientias idoneum, assidue data studiis opera, in nullam litteraturae partem jaculatus est, quin omnino collinearet: atque adeo vir iste, nulla non dignus laude, suis privatis conatibus ad perfectum saporum in omnigena eruditione pervenit. Habuit etiam miram in judicando rectitudinem, et facilem quamdam perspicaciam ad internos hominum

minum motus dignoscendos. Qua de re Josephus Melendezius, qui Minister in Divi Ildephonsi Collegio, plus quadriennio cum Zepedae Rectore familiariter usus est, apud nos asseverabat: mirari se, quo pacto posset ille tam perfecte cognoscere singulorum ex sibi subditis naturam; idque, vel cum recentes in Collegium venerant: quam profecto cognitionem in arcanis cum Ministro colloquiis demonstrabat. Sed qui Zepedae imaginem pulcherrimis exornatam coloribus velit intueri, mente sibi describat hominem, qualem Tullius olim depingebat: *qui nimirum hoc robore animi, atque hac indole virtutis, ac continentiae sit, ut respuat omnes voluptates, omnemque vitae suae cursum in labore corporis, atque in animi contentione conficiat: quem non quies, non remissio, non aequalium studia, non ludi, non convivium delectent, nihil in vita expetendum putet, nisi quod sit cum laude, et cum dignitate conjunctum: et hunc, aiebat, divinis quibusdam bonis instructum, atque ornatum puto.* Haec profecto apprime similis esset imago, si Tullius describere Zepedam voluisset.